

TRGOVSKA LIST

Časopis za trgovino, industrijo in

Uredništvo in upravnništvo je v Ljubljani v Simon Gregorčičevi ulici.
— Dopisi se ne vračajo. — Št. pri čekovnem zavodu v Ljubljani 11.953.

Naročnina za ozemlje SHS: letno 180 D, za 45 D, mesečno 15 D; za inozemstvo: 210 D. — Placa
Ljubljana za četrt leta se v Ljubljani.

LETO VII. Telefon št. 552. LJUBLJANA, dne 27. septembra 1924. Telefon št. 552. ŠTEV. 115.

Dr. Pretnar:

Zamudne obresti.

Vprašanje, kako naj si trgovec pomaga, da doseže od svojega dolžnika plačilo višjih kakor 6% nih zamudnih obresti, če jih nista že prejelo dogovorila, je postalo v zadnjem času posebno akutno. Ni čuda! — V kolikor je sploh mogoče dobiti bančni kredit, je ta drag, dosti pa ni takih vsaj večjih trgovcev, ki bi od njega ne bili odvisni. Zato je razumljivo ogorčenje onih, ki imajo terjatve, za katere jim sodišče radi zamude dolžnika priznava le zakonite 6% ne obresti, dočim morajo sami plačati po 15, 20 in še več od sto. Dolžniki dostikrat nalašč ne plačajo in se puste tožiti. S tem dosežejo nekak umetni moratorij, ki je prav poceni, ker morejo do konca običajno dolgo trajajočega procesa razpolagati z dolžno vsoto proti 6% nim obrestim in plačilu pravnih stroškov, ki pomenijo le majhno, komaj v poštevh prihajajočo žrtev.

Trgovski upniki si skušajo pomagati na različni način, da bi prišli do višjih zamudnih obresti, kakor jih priznavajo sodišča v slučaju procesa na podlagi § 287. trg. zakona. V naslednjem naj navedem le dva tipična primera.

Upnik opominja zamudnega dolžnika, s katerim se glede višine zamudnih obresti ni domenil. Grozi mu s tožbo, ker je plačilni rok potekel, in zahteva, da mu plača 18% ne obresti, kakor jih mora plačati sam banki ali svojemu dobavitelju. Ko pride končno do procesa, stavi glede obresti isti zahtevek. Sodišče običajno prizna le šest od sto. Le v izjemnih primerih, če dokaže tožnik, da je imel radi plačilne zamude dolžnika konkretno škodo, da je bil nujno prisiljen ravno radi zamude dolžnika najeti posojilo po višjih kot 6% nih obrestih, je po praksi sodišč v zadnjem času upati, da doseže kak uspeh. To upanje pa je majhno. Kajti dokaz konkretne škode je izredno težak. Tudi je izpostavljen mnogim ugovorom dolžnika. Ja na primer ugovarja, da poslovanje z bančnim kreditom za trgovca, kakor je upnik, ni na mestu, da so še drugi vzroki in ne le njegova zamuda krivi, da je moral tožnik najeti posojilo. Če sodišče končno le prizna, da gre do tožniku višje kakor zakonite zamudne obresti, pa prihaja toženec z ugovorom, da tako visoke zamudne obresti, kakor jih zahteva upnik, niso primerne. Zasljušejo se potem zvedenci in po dolgotrajnem prekljanju določi nazadnje sodišče po svojem preudarku, kolikšne zamudne obresti ima plačati toženec.

Ta pot je torej križeva in nudi le picle zglede na uspeh.

Drugi si zopet pomagajo na ta način, da v fakturah vstavijo klavzulo, da se imajo v primeru zamude plačati n. pr. 18% ne obresti. Dolžnik ne reagira na to klavzulo in ko zapade v zamudo, noče plačati več kakor šest od sto. Ko ga upnik toži, ugovarja, da obrestne klavzule na fakturi ne priznava in da kot priznavanje ni smatrati že tega, da na fakturo ni reagiral.

Kakor kažejo konkretni primeri, v tem slučaju upnik propade s svojim zahtevkom po plačilu 18% obresti. Če dolžnik fakturi ni ugovarjal, ga veže izključno le ona klavzula, ki se nanaša na podsodnost in ki se običajno glasi: »Plača in toži se v...« Ta značaj ji daje določba § 88. jurisdikcijske norme. Vsaka druga klavzula na fakturi se smatra kot enostranska brez-pomembna opazka in kupec sme od prodajalca enostransko v fakturo

Donesek k naši davčni preobremenitvi.

Med onimi, ki v povojni dobi posebno težko občutijo trdo pezo davčnih bremen, so podjetja, ki so zavezana posebni pridobnini, to so obrtna in trgovska podjetja v obliki delniških družb, zdruge, bančni zavodi, hranilnice.

V predvojni dobi praviloma z 10% določena davčna stopa, se je v vojni dobi poostrišla z 20%-nim vojnim pribitkom na to stopo ter s 30—80%-nim rentabilitetnim pribitkom, v povojni dobi pa z 20%-nim invalidskim davkom, 70%-nim edinstvenim državnim pribitkom, ki nadomestuje bivše deželne doklade, ter s 30%-nim linearnim poviškom (na državne davke in državne pribitke), osobito pa z rastočimi avtonomnimi dokladi. Poleg teh dejstev pa ostri občutnost davčnih bremen tudi določilo zakona, po katerem se bilančnemu pribitku poleg drugih neodbitnih izdatkov prišteva v odmerni podlagi tudi v bilančnem letu plačano pridobnino z vsemi državnimi pribitki in avtonomnimi dokladi.

To vodi v praksi do pravgrotesk-nih pojavov. V naslednjem pokažemo, kako to pri nas v praksi izgleda in kako je občutna posebna pridobnina v naši Sloveniji.

1. Podjetje N. v C. je izkazalo v bilanci za leto 1923 Din 395.806.— čistega dobička. Za odmero davka se je temu znesku prištevala v letu 1923 plačana pridobnina z dokladi vred po 200.904 Din 50 p in se je davek odmeril od zneska po 596.711 Din 28 para tako-le:

1. 10%-ni davek	Din 59.671.—
2. dividendni davek	Din 800.—
3. 90%-ni državni pribitek	Din 54.424.—
4. 80%-ni rentabilitetni pribitek	Din 47.737.—
5. 30%-ni izredni pribitek	Din 48.789-65
6. doklade 525%	Din 312.273.—
7. 20%-ni invalidski davek	Din 32.528-40
skupaj . . . Din 557.221-30	

Izkazani čisti letni dobiček je znašal torej 395.806 dinarjev, celoten davčni predpis pa 557.221 Din. Slo je torej iz premožaja preko letnega dobička okroglo še 162.000 Din.

2. Podjetje X. je izkazalo za leto 1923 Din 1.037.928.— čistega bilančnega prebitka. Za odmero posebne pridobnine za leto 1924 se je izkaznemu bilančnemu prebitku prištel v letu 1923 dejansko plačane davke po 923.072 Din in odmerilo davek od osnove po 1.961.000 Din v znesku po 1.200.660 Din. Izkazani čisti dobiček torej ni zadoščal, ampak je davčni predpis vzel podjetju kljub razmeroma nizkim avtonomnim dokladam preko celega čistega dobička še okroglo Din 160.000.—

To je monstroznost, ki je tem bolj čudna, ker morajo ta podjetja plačevati celo pribitek vsled gotove rentasebnih davkih, so se pokazale enako težke razmere, n. pr. na Češkoslova-bilitete. Vprašamo pa, kako smeš go-

vstavljene pogoje ignorirati, ker mu dolžnost, da mora take fakture grajati, ako z njimi ne soglašata, ne nalaga niti zakon niti trgovski običaj. To stališče zastopa, kolikor se da ugotoviti po konkretnih primerih, naša redna praksa nižjih instanc.

Da bi bila taka praksa povsem pravilna, je sicer dvomiti. Saj imamo iz avstrijske judikature primere, ki govore proti. Klavzula, da je za ovojne vreče pri daljši kot štirinajst dnevni uporabi plačati določeno pristojbino, se je smatrala za obvezno, če proti njej ni bilo ugovora in če so se rabile vreče v resnici več kot 14 dni. Isto velja za klavzulo: »Sprejem prvega

voriti o rentabiliteti pri podjetju, ki mu davek vzame ne le ves čisti dobiček, ampak še izdaten znesek preko tega celega dobička iz premožanja?

To so nezdave in za obstanek gospodarskih podjetij nevzdržne razmere, ki ovirajo razvoj podjetnosti in povzdigo blagostanja v Sloveniji. V interesu gospodarskega napredka je, da se sedanja bremena omilijo in znižajo na znosno izmero.

Nezdave razmere ustvarja predvsem priračunavanje v bilančnem letu plačane posebne pridobnine z dokladi vred. Poleg avtonomnih doklad ostre davčno breme tudi državni pribitki, ki so se v povojni dobi nalagali na posebno pridobnino. V tem oziru je posebno poostri obremenitev v letu 1923 uveljavljeni 30%-ni linearni povišek, ki se je naložil brez ozira na dotedanjo, že takrat občutno obremenitev.

V drugih nasledstvenih državah, ki so prevzele bivši avstrijski zakon o škem in v Avstriji. Vendar so pa te države z noveliranjem zakona omilile vsaj najobčutnejše trdote. Avstrija je obremenitev ponovno omiljevala in z zakonom z dne 6. junija 1924, št. 187 znižala na 36%, namerava pa iti, kakor posnamemo iz poročil iz Zeneve, še dalje in znižati obremenitev na 25% davku podvrženega donosa.

Pri nas je ostalo izza političnega preobrata vse pri starem. Nasprotno na posebno pridobnino so se nalagali pribitki in s tem ostrilo obremenitev, ni se pa mislilo na posledice, ki se s tem ustvarjajo ne le za podjetja sama, ampak tudi za splošno narodno gospodarstvo. V tem oziru so prečanske pokrajine v enakem položaju. Ene so bolj, druge manj obremenjene, povsod pa je položaj, kakršen je sedaj, nevzdržen in treba misliti na remediuro.

Vlada je že pokazala umevanje za težave, ki jih povzročajo podjetjem davki, ki ne redko presegajo izkazani bilančni čisti dobiček. Zasljušala je o njih vojvodinske interesente. Tudi gospodarske korporacije v Sloveniji so se že ponovno pečale s potrebo nujne reforme posebne pridobnine in smo prepričani, da bodo upravičena prizadevanja naših gospodarskih organizacij vodila kmalu do uspeha.

Napačno bi bilo to presojati le raz stališča interesov podjetništva. Tu gre za veliko gospodarsko vprašanje. Ako se ga ne reši zadovoljivo v kratkem, se nam vzame razvojna možnost. Naša dežela mora iti v gospodarskem razvoju naprej, ako nočemo siromaštva in vedno dalj segajoče brezposelnosti uradništva in pa delavcev. Gospodarska kriza je trda in potrebna je, da tudi vlada pomaga najti izhod iz obstoječih kritičnih razmer. V podjetja, ki nič ne nosijo in katerim se jemlje ves dobiček, ne bo nikdo deval svojega denarja.

zvezka obvezuje sprejem celega dela. Vladajoče razmere v trgovskem prometu in trgovska morala vsekakor nujno zahtevajo, da obvezuje tudi obrestna klavzula, ako ji kupec odnosno dolžnik ni ugovarjal. Vendar pa moramo računati z momentanim dejanskim položajem, to tem bolj, ker nam načelne najvišje rzsodbe iz Zagreba v doglednem času žal ni pričakovati.

Da se trgovci izognejo vsem gori opisanim in drugim neprilikam in da dobe v slučaju zamude dolžnika gladko brez nadaljnega sodno priznanje višjih kakor zakonitih zamudnih obrestih, naj stavijo obrestno klavzulo že v oferti ali pa v sklepnem pismu.

Plenarna seja Odbora Zveze industrijev.

(Nadaljevanje.)

I. Uvozna in izvozna carinska tarifa.

II. Trgovinske pogodbe.

G. Šuklje: Historijat nove uvozne carinske tarife je znan. Na prvotnem načrtu sta sodelovala naša odlična strokovnjaka gg. H. Bauer in dr. C. Gregorič. Ni nam znano, kake spremembe da so se kasneje vnesle v načrt. Tudi nam je tekst nove tarife v splošnem nepoznan. Zanašati se moramo na izjavo nam naklonjenih gospodov, ki trdijo, da je nova carinska tarifa sestavljena po načelu zmerne zaščitne carine in industriji v novih mejah veliko ugodnejša nego dosedanja tarifa, čim se uvede ažijo do zlate paritete. Vsled tega smatramo, da ne smemo ovirati izdaje nove carinske tarife s podrobnimi spreminjevalnimi predlogi, marveč se moramo omejiti na nujno zahtevo, da se nova carinska tarifa takoj uveljavlj.

Glede izvozne carinske tarife smo soglasni v načelni zahtevi, da morajo biti industrijski produkti vseskozi prosti izvozne carine.

Pri trgovskih pogajanjih s sosednimi državami morajo tvorno sodelovati gospodarski strokovnjaki. Ne zadošča, da naša delegacija zgolj zasliši mnenje poedinih ekspertov, ki nimajo pristopa do same obravnave. V pogajanjih z Italijo je naša delegacija pokazala, da v gospodarskih problemih ni kos svojih nalogi.

G. A. Gassner opozarja, da so doslej specialni interesi poedinih podjetij tekstilne stroke prevladali napram skupnim potrebam tekstilne industrije. Dokler centralna mesta ne uvidijo, da se mora omogočiti eksistenca velikim predilnicam, toliko časa ostane naša tekstilna industrija slabotna in odvisna od inozemstva. Ne govori pro domo. Podjetje v Trziču je povečalo svojo tkalnico, da more predelati vse predivo iz lastne predilnice. Konstatuje pa, da domače tkalnice, tudi novo ustanovljene, ne kupujejo prediva v naših predilnicah, marveč ga importirajo iz inozemstva, dočim n. pr. predilnica v Litiji eksportira svoje predivo v Nemčijo in v Švico. Če hočemo postaviti našo tekstilno industrijo na zdravo podlago, ne smemo udušiti naših predilnic. V trgovski pogodbi z Italijo se je storila velika in menda nepopravljiva pogreška.

G. A. Krejči zahteva pocenitev carinskih pristojbin pri izvozu enotnih vagonovskih pošilk. Zlasti se morajo odpraviti stranske pristojbine, kakor kaldermina, ki ni upravičena.

G. J. B. Pollak: Praksa ministrstva trgovine in industrije, ki izdaja uverenja za carine prosti uvoz industrijskih potrebščin le z veljavnostjo 1, oziroma 2 mesecev, se mora nehati. Taka uvozna uverenja morajo veljati vsaj za 6 mesecev, če se ne izdajajo sploh za nedoločen čas. Pri nabavi potrebščin iz prekomorskih dežel ni mogoče v naprej določiti časa dospetja, vsekakor pa traja več mesecev, predno blago dospe. V slednjem času je Generalna direkcija carin uvedla povsem pogrešeno prakso, da dovoli olajšavo po C Br. 61.602 le za enomesečne potrebe. Tako postopanje dokazuje, da manjka vpogleda v obrat velikih industrijskih podjetij.

Pri trgovskih pogajanjih z drugimi državami morajo priti do besede gospodarski strokovnjaki, zlasti predstavniki velike industrije. Edino ti poznajo produkcijske prilike v tu-

zemstvu in v inozemstvu in morejo nasvetovati pravilno postopanje. Naša zahteva je, da se čimprej sestane Gospodarski svet, ki je predviden v ustavi. Gospodarski svet mora sodelovati v vseh gospodarskih in socialnih vprašanjih in bo merodajno in koristno vplival na razvoj narodnega gospodarstva. Potem se ne bo zgodilo, da se vršijo trgovinska pogajanja z inozemstvom brez sodelovanja praktičnih izvedencev.

G. dr. Rekar opozarja na čuden pojav, da znašajo tačasni manipulativni stroški pri carine prostem izvozu lesa več, nego je prej znašala izvozna carina. Generalna direkcija carin, odnosno gospod minister financ bi moral nemudoma preurediti carinsko posredništvo in znižati posredovalne in druge carinske pristojbine.

G. dr. K. Born predlaga izpremembo sedanje devizne naredbe glede osiguranja valute pri izvozu. Zlasti se morajo podaljšati roki za dokaz izvršenega izvoza, ki so tačas nedopustno kratki. Posli se zaključujejo večkrat na 6—8 mesecev naprej, pri čemer se mora odjemalcem kreditirati plačilo na daljši rok.

Podpredsednik g. Hribar resumira podane izjave in predloge, katere bo Zveza industrijcev skušala uveljaviti na kompetentnih mestih.

III. Naša valuta. — Uvoz in izvoz.

G. J. B. Pollak opozarja na vpliv porasta dinarja na naše gospodarske prilike. Mi se zavedamo, da je izboljšanje naše valute v splošnem razveseljivo in koristen pojav. Vendar se moramo izogniti škodi, ki jo mora povzročiti valovanje valute vsled neodgovorne špekulacije. Nagli porast dinarja podvezuje eksport in nam jemlje inozemski trg. Še nevarnejša posledica naglega dviga dinarja pa je import tuje robe, ki nas spodriva na domačem trgu. Stremeti moramo za tem, da se vrši izboljšanje dinarske veljave polagoma in da se sočasno znižajo cene živilom in sploh produkcijski stroški. Državna finančna politika mora porabiti svojo moč v tem cilju.

G. dr. F. Windischer odobrava v splošnem izvajanja predgovornika in želi, da se v takem stremljenju uporabi enotna taktika, ki daje našim predlogom pripravevalno moč. V Beogradu naj se na predkonferenci določi govornik tudi za to točko dnevnega reda konference.

Podpredsednik g. Hribar poudarja važnost valutnega vprašanja in označuje težkoče vplivanja na stanje dinarja. Nadeja se, da se najde prava pot v varstvo interesov našega gospodarstva.

IV. Davčne zadeve.

G. dr. Windischer poroča o akciji, ki jo vodi Trgovska in obrtniška zbornica v Ljubljani v sporazumu z Zvezo industrijcev in z beograjsko Centralo industrijskih korporacij radi preureditve važnih davčnih problemov. Osebito opozarja na prizadevanje, da se olajšajo bremena iz posebne pridobnine. Naša prva zahteva je, da se avtonomne doklade priznajo kot režijske postavke. Načelo, da se posebna pridobnina z vsemi dokladi računa v davčno podlago, je dovedlo do nevzdržne anomalije. Zahtevati moramo tudi, da se dovolijo doklade na posebno pridobnino le v znosni izmeri.

Pravilna ureditev davkov se bo izvedla šele takrat, ko se obdavčenje izvrši v vsej kraljevini enakomerno. Davčni aparat v Sloveniji deluje neprimerno točno. Statistika kaže, da je Slovenija plačala v zadnjem letu eno četrtino vseh davčnih dohodkov iz davka na poslovni promet, dočim bi bilo pravilno razmerje največ ena desetina. Drug naš predlog zadeva valorizacijo knjižnih vrednosti družb, zavezanih javnemu polaganju računov. Naš predlog, naj se dovoli davka prosto knjiženje vrednosti po resničnem stanju, je upravičen. Sedanj način knjiženja, zlasti nepremičnin, in sedanje odpisovanje daje povsem napačno sliko in onemogoča pravilno dotiranje delničarjev. Meseca avgusta t. l. je bila slovenska deputacija pri gospodu

resortnem ministru, ki je priznal pravilnost naše zahteve po enakomerni razdelitvi davčnih bremen. Nadejamo se, da bomo sčasom le prišli do pozitivnih uspehov.

Poročilo se vzame z odobravanjem na znanje.

V. Železniške tovarne tarife.

G. ing. Šuklje: Kompleks železniških tarifnih vprašanj zahteva enotno in premišljeno rešitev, ki jo moramo prepustiti Tarifnemu odboru. Gospod minister za promet je že odredil, da se Tarifni odbor v najkrajšem času skliče na delo. Ne bi bilo koristno, da forsiramo spremembo obstoječe tarife za posamezne vrste blaga. Mi moramo tačas koncentrirati svoje prizadevanje na udeležitev dveh poglavitnih splošnih zahtev, ki sta: 1. Splošno znižanje vozarine za izvozne pošiljke vsaj v izmeri 30%, alternativno pa deklarifikacijo vsega važnejšega izvoznega blaga. V tem pogledu je Zveza industrijcev te dni naslovila konkretne predloge na ministrstvo za promet. 2. Neprekinjeno tarifiranje pri prehodu iz prog bivše Južne železnice na državne železnice.

VI. Socialna zakonodaja.

G. ing. Šuklje: Naši socialni zakoni, objavljeni največ leta 1922 in izdelani po ekstremnih vzorcih industrijskih držav, so šli predaleč. Izvršilne naredbe k poedinim določilom teh zakonov ne morejo omiliti točnih določb zakonov samih. Naša zahteva je, da se ti zakoni, zlasti Zakon o zaščiti delavcev in Zakon o inspekciji dela, novelirajo ob sodelovanju gospodarskih korporacij in organizacij. Ne moremo dopustiti, da se sedanje predalekosežne določbe zakonov petrificirajo z izvršilnimi naredbami.

G. J. B. Pollak poudarja, da ima velika industrija smisel za socialno pravičnost in se ne boji pametnega sporazuma z delavstvom. Zato bomo radevolje in lojalno sodelovali pri noveliranju socialnih zakonov.

G. A. Westen smatra, da je razumna preureditev zakonite zaščite delavstva, ki bo vpoštevalo tudi vitalne interese podjetnika, med najvažnejšimi zadevami. Nji moramo posvetiti trajno pozornost in delavnost.

G. A. Krejči pogrša v socialni zakonodaji zaščito dela. Zakonodaja mora ustanoviti poleg pravic delojemalcev tudi njih dolžnosti.

Podpredsednik g. Hribar v pravilnem spoznanju naših socialnih dolžnosti se moramo držati mej, ki dajejo obema strankama pravično zaščito.

G. P. Kozina predlaga, Zveza industrijcev naj izposluje pravilnejše postopanje vlade v pogledu zaposlitve inozemskih delavcev. Določbe, sedaj veljavne naredbe so škodljive in neizvedljive.

G. Hribar priporoča ta predlog in navaja stari princip svobodne selitve rokodelcev, ki je koristno vplival na razvoj obrtnega dela. Zlasti naša mlada industrija potrebuje izmenjavo kvalificiranih ljudi.

G. dr. F. Windischer: Obremenitev industrije v Sloveniji po socialnem zavarovanju znaša blizu 80.000.000 dinarjev letno. Tako breme je preveliko, ker ogroža eksistenco podjetij in s tem tudi naše delavstvo, kojemu preti brezposelnost. Vpraša, kaj da je na govoricah o razpustu sedanje uprave socialno-zavarovalnih zavodov?

G. Šuklje: Mi imamo dve vrsti zavarovanja, namreč pokojninsko zavarovanje nameščencev ter bolniško in nezgodno zavarovanje delavcev. Pokojninski zavod za nameščence upravlja pravilno voljena uprava. Meseca oktobra 1923 so se podvojile premije, to pa še po predlogu prejšnjega sosveta iz leta 1922. V okviru sedanjih premij je voljena uprava izposlovala izdatno povišanje dajatev rentnikom, pa tudi izboljšanje pričakovanih aktivnih zavarovancev. Novi pravilnik za rentne doklade, ki velja od 1. julija 1924, valorizira starejša vplačila in povišuje obrestovanje premijskih rezerv. Pripravlja se novela Zakona o pokojninskem zavarovanju, ki naj zadovolji vse interese.

Posle zavarovanja delavcev upravljajo ravnateljstva, kojih člane je leta 1922 imenoval g. minister za socialno politiko. Škodljiv pojav je, da se zastopniki delodajalcev, zlasti oni v Osrednjem Ravnateljstvu v Zagrebu, udeležujejo se le v malem številu, dočim so zastopniki delavcev vsakokrat polnoštevilno prisotni. Vsled tega imajo delavski zastopniki v Zagrebu vselej večino glasov. Govorice o razpustu imenovanih ravnateljstev so se pojavile tudi v času prejšnje vlade. Poročevalec smatra, da bi nadomestitev ravnateljstev s komisariji ne bila stvarno koristna. Navzlic heterogeni sestavi deluje ravnateljstvo Okrožnega urada v Ljubljani prilično zadovoljivo. Poglavitna ovira koristnemu poslovanju je veljavni Statut, ki je prirokrojen v korist vodilnih uradnikov zavoda in jim daje preveliko moč. Svariti moramo pred prenehanjem izvedbo volitev, ki bi po sedanjem volilnem redu povzročile predvidoma 8.000.000 Din stroškov ter bi skozi več mesecev odtegnile rednim poslom večji del uradništva. Predno se izvedejo volitve, bi se moral poenostaviti volilni red. Vsekakor bodo voljeni zastopniki delavcev pripadali le ekstremnim strujam.

Pripominja, da je ravnateljstvo Okrožnega urada v Ljubljani že ponovno predlagalo znižanje dajatev za bolniško zavarovanje od 6% na 5%, s kojimi se more izhajati. Dosedaj je Osrednji urad v Zagrebu ta predlog odklonil. (Konec prih.)

Bilanca Donavske paroplov-družbe.

Pred kratkim so predložili bilanco Donavske paroplovne družbe za 1923. Čistega dobička je bilo po raznih odbitkih — zavarovanje, upokojenci itd. — 8.565.207.900 avstr. kron Sklenili so predlagati glavnemu zboru akcionarjev, naj se da po pravilih v rezervni fond 1.681.966.500 kron, taniem 336.393.300 kron, na akcijo naj pride 25.200 kron dividende, skupaj 5.499.900.000 kron, ostanek 489 milijonov 333.100 kron naj se pa prenese na novi račun.

Številke računskega zaključka izkazujejo, kakor lani, izdatno zvišanje tako dohodkov kakor stroškov, kar ima svoj vzrok tudi v bilanciranju avstrijske in ogrske krone ter nemške marke.

Leta 1922 je znašal čisti dobiček samo 3.721.234.270 kron, letos torej za skoraj 5.000.000.000 več. Znani pečujski premogovniki so prispevali k dobičku s 3.836.257.600 kronami. Bruto dohodki so znašali 27 milijard 393.240.600 kron napram 11 milijard 475.217.683 leta 1922; stroški so bili pa sledeči: davki in pristojbine 4.885.169.400 kron, enkratna izredna podpora starim upokojencem 750 milijonov kron, odpisnine na vrednosti in obnovitveni zaklad 16.015.838.300 kron. Obratovni plovni račun je zaključil torej s primanjkljajem 2 milijard 338.388.200 kron, leta 1922 pa 916.365.754 kron. Gornjim obratnim zaključkom se pridružijo še izdatki za obresti posojil in drugi centralni izdatki v znesku 10.719.900 kron, leta 1922 pa 17.593.040 kron.

Med izdatki v plovbnem obratu so osebni stroški na prvem mestu. Plač so izdali leta 1922 za 24 milijard 515.711.411 kron, leta 1923 pa za 61.681.321.409 kron. Enak povišek opazimo pri izdatkih za bolniške blagajne, za socialno skrbstvo itd.

Iz obrtno-sodne prakse.

Za stvarno pristojnost obrtnega sodišča ni merodajno samo dejstvo, da gre za poravnavo obrtnih pravnih sporov v smislu § 1. zakona o obrtnih sodiščih, da je namreč na dotično podjetje ali opravilo uporabljati predpise obrtnega reda, temveč mora ta spor obstajati med dotičnim podjetnikom in njegovimi delavci, ali pa med delavci istega obrata med sabo. Koga je prištevati takim delavcem, to določa natančneje § 5. zakona o obrtnih so-

diščih. Ne zadostuje torej, da kdo dobavlja od kogarkoli izvršene predmete obrtnemu podjetju.

Tako je tožena tvrdka pričela leta 1922 oddajati tožitelju krojaška dela na dom proti odplači, določeni za posamezne vrste izdelkov. Tožnik je ta dela izvrševal z ženskimi pomožnimi močmi, pozneje pa z dvema pomožnikoma, kajti s 1. oktobrom 1923 je postal samostojen krojaški mojster. Za opravljena dela mu je ostala dolžna 2618 Din, za kateri znesek je tožnik vložil tožbo pri obrtnem sodišču. To je tožbo radi nepristojnosti obrtnega sodišča zavrnilo. Med razlogi navaja, da § 5. cit. zakona našteva delavce v smislu tega zakona, in sicer so to:

a) poslovodje, delovodje in predelavci;

b) vsi pomagači in dninarji, ki imajo delo pri obrtovanju;

c) osebe, ki zunaj obrtovišča za plačilo podelujejo in predelujejo sirovine ali negotove izdelke za podjetnike;

d) pri trgovinskih obrtih vse osebe, ki opravljajo trgovinske posle.

Če bi bili sicer dani pogoji, bi tožnik spadal med delavce pod c). Toda če primerja določbo zakona pod c) z onimi pod a) in b), zamore se smisel zakona razlagati le tako, da se osebe pod c) razlikujejo od onih pod a) in b) samo v tem, da niso zaposlene v podjetnikovem obrtovišču, temveč zunaj tega, da imajo pa vse osebe, navedene pod a) do d), skupno to, da vsi oddajajo svojo osebno delovno moč podjetju proti plačilu.

Znak delavca v smislu § 5. cit. zakona je torej, da dela z lastno močjo in da oddaja od njega samega izvršeno delo proti plačilu.

V predležem slučaju je pa pustil tožnik od tožene tvrdke prevzeto delo vršiti po svojih pomožnih delavcih in je bil vrh tega od 1. oktobra 1922 samostojen mojster. Pri njem ni torej glavnega znaka obrtnega delavca, da dela namreč samo z lastno delovno močjo za tuje podjetje in da tako nima gospodarske samostojnosti.

Ker tožnika torej ni prištevati delavcem v smislu zakona o obrtnih sodiščih, to sodišče tudi ni pristojno za rešitev njegovega spora s toženo tvrdko.

V smislu § 23. cit. zakona ima pa obrtno sodišče uradoma čuvati svojo pristojnost, vsled česar je moralo tožbo zaradi nepristojnosti zavrnilo, čeprav toženka tega ugovora ni uveljavljala.

Josip Podbregar, višji revident drž. žel. v p.:

Železniške blagovne tarife s posebnim ozirom na našo trgovino in industrijo.

(Nadaljevanje.)

Na ta način bi bila vsa tarifni služba veliko bolj enostavna in bi ne bilo treba sestavljati kompliciranih direktnih tarif, kakor je danes to potrebno. S tako sestavljeno tarifo, kakor sem gori obrazložil, bi lahko vsaka postaja zračunala vozno tudi preko dveh ali več držav (uprav) in sicer na ta način, da bi računala vozarino za vsako državo (upravo) posebej na podlagi te internacionalne tarife, kakor zgoraj navedeno.

Tudi kilometerska kazala bi se lahko izdelala bolj enostavno, kakor so danes.

Poleg celotnega kilometerskega kazala lastne države bi se sestavilo za glavne proge vsake druge države kilometersko kazalo od vseh postaj do državnih mej, in za proge, za katere se računa vozarino posebej (n. pr. lokalne od vseh postaj do prehodne postaje, odnosno prehodnih postaj, ako jih je več). Ta kilometerska kazala bi bila lahko združena v enem zvezku, kar bi uporabo istih jako olajšalo. S tem bi odpadla celotna izdaja kilometerskih kazal tujih držav, ker bi bila nepotrebna, in bi se prihranilo veliko denarja na tiskarskih in drugih stroških.

Kaj nam je n. pr. potrebno celotno kilometersko kazalo Češkoslovaške republike, ki obsega 3 zvezke z vkupno 797 stranmi, ko bi nam zadostovalo kilometersko kazalo od obmejnih odnosno prehodnih postaj, katero bi obsegalo še ne 100 strani. Tako bi potem tako kilometersko kazalo za 6 do 8 držav obsegalo zvezek k večjemu kakih 400 do 500 strani.

S tem bi se balast kilometerskih razdalj internih postaj tujih držav medseboj, katerih nikdar ne rabimo, odstranil, kilometersko kazalo bi postalo veliko bolj pregledno in priročno in, kakor že omenjeno, veliko ceneje, kar je tudi jako važno, ako upoštevamo, da mora imeti vsaka postaja kilometerska kazala tistih držav, kamor lahko odpravlja pošiljke direktno. In postaja je v Jugoslaviji okoli 1500.

Da bi imele tudi stranke od take enostavne tarife veliko koristi, se razume, ker bi si vsak trgovec in industrijalec lahko nabavil teh 4 do 6 zvezkov, kar je večini danes nemogoče, ker bi moral imeti za 5 do 6 držav (vključno lastne) 30 do 50 zvezkov tarif, kar stane ogromno denarja (samo češkoslovaška tarifa del I., B, stane 110 Kč), in bi pomenilo to za večino trgovcev in industrijalcev veliko previsoke izdatke. Drugič so pa sedajne tarife tako komplicirane, da jih zamore samo dobro izvežban strokovnjak z dolgoletno prakso pravilno rabiti in so vsled tega za vsakega nevesčaka brez vrednosti.

Taka poenostavljena tarifa bi bila torej za železniške uprave kakor tudi za trgovce in industrijalce enako velike važnosti in bi bilo le železi, da bi evropske države ali vsaj večina njih kaj podobnega ustvarile.

Dodatek.

Iz predstojećih izvajanj je razvidno, kako eminentne važnosti so železniške tarife za trgovce in industrijalce, razvidno je pa tudi iz njih, kako je ves tarifni sestav kompliciran, da se nihče ne more v njem spoznati, ako nima temeljitih študij in mnogoletne prakse.

Zato so že od nekdanj imeli in imajo še danes veliki trgovci, posebno pa še velika trgovska in industrijska podjetja posebne tariferje, da jim izračunavajo tarifne postavke v svojo kalkulacijo prodajnih, odnosno nakupovalnih cen svojega blaga ali svojih izdelkov, odnosno surovin, in da jim preračunavajo tovarne liste in preveč plačano vozno od železniške uprave reklamirajo.

Posebno rabijo dobre tariferje spedijske tvrdke, ki brez njih sploh ne bi mogle nobenega proračuna za prevoze sestaviti.

Manjšim trgovcem in industrijalcem se seveda ne izplača, da bi si držali svojega lastnega tariferja, pač pa si navadno pomagajo s tem, da dajo svoje tovarne liste kakemu spedijskemu podjetju, da jih tarifer tega podjetja preračuna in preveč plačano vozno od železniške uprave reklamira, seveda proti primerni proviziji (uzuelna provizija je 25% od zreklamiranega zneska), ali pa si poiščejo kakega železniškega uradnika (navadno penzjonista), ki jim napravi proti isti proviziji reklamacije.

(Dalje sledi.)

M. Savič:

naša industrija in obrt.

(Nadaljevanje.)

48. NAŠE PROIZVAJANJE SPECIJELNIH LESNIH IZDELKOV.

Spričo našega ogromnega lesnega bogastva se pojavlja pri nas tudi proizvodnje mnogobrojnih specijalnih lesnih izdelkov, ki so deloma namenjeni za lastno porabo, deloma za izvoz. Proizvajanje specijalnih lesnih izdelkov je sicer še v povojih, upati pa smemo, da se bo razvilo in povečalo ne le v krajih, ki se s tem že sedaj pečajo, ampak da se bodo začeli baviti s proizvodnjem lesnih izdelkov tudi ostali kraji, osobito Srbija, Bosna in Črna gora. Predmeti omenjenega proizvodnje so: obličji, leseno orodje, stružnice, leseno ogrodje za žage, ogrodje za ščetke, čevljarska kopita,

leseni čevlji, lesene pete, telovadno orodje, kolesa za transmisije, držaji za motike in lopate, zatvornice za okna, lesene hiše itd.

V Osijeku izdeluje tovarna Josipa Pavišula potrebščine in orodje za male obrtnike, dalje se bavi s strugarstvom in izdelovanjem upognjenega pohištva; izdeluje pa tudi vsakovrstne lesene oblike obličjev, vsakovrstno leseno orodje, stružnice, držaje za kladiva, lesena kladiva, držaje za ročne žage in vodne tehtnice. Vse te predmete izdeluje iz bukovine in gabrovine. Svoje izdelke prodaja doma, jih pa tudi izvažajo v Egipt in na Bolgarsko. Pred vojno jih je izvažala tudi na Turško, Rumunsko in v Azijo. Občutno konkurenco mu povzroča tovarna orodja Joh. Weissa na Dunaju, ki je v vojni dobi obdržala delavce in jih zaposlila pri vojaških dobavah, dočim Popović že izza političnega preobrata zbira svoje predvojnne in večja na novo sprejete delavce. Pred to konkurenco bi ga bilo treba zaščititi s povišanjem carine. Tovarna se bavi s specijelno stroko obdelovanja lesa, vsled česar zasluži, da se na njo oziramo in jo podpiramo, da se bo mogla okrečiti in razviti ter pokrivati ne le domačo potrebo, ampak da bo mogla tudi izvažati, ker imamo zadosti bukovine.

Lesene potrebščine za ščetarje izdeluje strugarška tvrdka M. Bradiček i drug v Zagrebu. V obratu uporablja razne stroje: krožno žago, stroje za struženje itd. z električnim pogonom. Delavcev zaposluje sedaj 20.

To in ostala enaka podjetja v Subotici, Novem Sadu, Vel. Bečkerek, Petrovcu in Ljubljani pokrivajo potreščino onih naših ščetarjev, ki niso sami izdelovali tudi lesnih delov, ampak so jih naročili z Dunaja. Ta stroka bi se mogla razviti v eksportno industrijo, ker ni za to potrebna visoka obratna glavica.

V Loki pri Žužmu (Slovenija) se nahaja: Prva jugoslovanska tovarna kopit in drugih lesnih izdelkov. Ta tovarna izdelala na leto približno 150 tisoč čevljarskih kopit. Od izdelkov proda eno četrtino v naši državi, ostanek pa izvažajo v Avstrijo, Češkoslovaško in na Ogrsko. Delavcev ima 80. V obratu uporablja dva parna kotla, 8 specijalnih stružnih in 20 pomožnih strojev.

Drugo enako tovarno kopit v Sloveniji ima tvrdka Bratje Winkle v Sevnici ob Savi, ki zaposluje 130 delavcev in izdelala na leto okoli 200.000 parov kopit.

Pred vojno je imela tvornico kopit v Beogradu tvrdka Bratje Bošković. Povodom okupacije se je ta tovarna porušila, a žal še do danes ni obnovljena.

Izdelovanje kopit je industrija, katera bi se mogla še v izdatnejši meri usposobiti za izvoz kakor je sedaj.

V Sisku se nahaja tovarna lesnih izdelkov, ki se bavi s proizvodnjem šolskih potrebščin. Izdeluje risarske deske, ravnala, trikote in slično blago.

V Apatinu se bavi prebivalstvo z izdelovanjem lesenih čevljev po domače. Izdelajo na leto več deset tisoč čevljev iz jagnjevine in topolovine. Te čevlje zbira in naprej prodaja okoli 50 podjetnikov.

V Gračanici pri Rimskih Toplicah se nahaja I. jugoslovanska tovarna podpetnikov in drugih lesnih izdelkov, ki se bavi v glavnem z izdelovanjem lesenih podpetnikov za visoke ženske čevlje. (Dalje sledi.)

Glavna zaloga
F. ŠIBENIK - LJUBLJANA

Trgovina.

Porazdelitev skladiščnih prostorov na Sušaku. — Ministrstvo saobračaja je sporočilo Trgovski in obrtniški zbornici v Ljubljani, da so se o priliki porazdelitve parcel na susaški postaji vzeli v poštev vsi oni slovenski interesi, katerih prošnje je zbornica predložila mi-

nistrstvu. Za sklepanje pogodb s posameznimi tvrdkami so se izdale potrebne naredbe Direkciji državnih železnic v Zagrebu, na katero se imajo v bodoče obrtni interesi glede vseh vprašanj, ki se tičejo skladiščnih prostorov.

Zastopnika za prodajo svile išče francoska tovarna. — Neka tovarna za svilo iz Liona išče zastopnika za naše tržišče. Interesentom so natančnejši podatki v pisarni Trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani na vpogled.

Izredna plenarna seja zagrebške trgovske in obrtniške zbornice. — V petek se je vršila izredna plenarna seja zagrebške trgovske in obrtniške zbornice, na kateri se je razpravljalo o preobdavitvi obrtništvu. Tozadevne resolucije, ki se bodo vročile ministru financ potom posebne deputacije, vsebujejo: 1. zahtevo, da se čimprej izenačijo davčni zakoni v državi, 2. osnovo in načrt novega davčnega zakona naj se pred predložitvijo skupščini dostavi trgovskim zbornicam v izjavo, 3. da finančna direkcija v Zagrebu še letos reši vse zaostale reklamacije, 4. za vse male obrtnike, ki delajo največ z enim pomočnikom, brez ozira na mesto njih obratovališča, kakor tudi za vse obrtnike po deželi in trgovce, ki delajo s pomočniki, predpiše način obdavevanja po določilih iz leta 1922 v smislu § 2. sl. e, 1, čl. XXIX. zakona iz leta 1875, 5. naj se naknadno ukine za leto 1923 predpisana izredna davščina 30%. — Po sprejetju te resolucije je bilo soglasno sklenjeno, da se imenuje bivšega tajnika trgovske zbornice g. Milana Krešiča ob priliki njegove 80-letnice generalnim tajnikom.

Prevoz vzorčnih kovčkov trgovskih potnikov. — Sedanja tarifa za prtljago, kakor tudi za brzovozno blago je izredno visoka. Trgovski potniki morejo blago plasirati samo, ako imajo na potovanju s seboj popolno kolekcijo vzorcev. Le na ta način se morejo odjemalci na vzorcih prepričati o kvaliteti blaga, načinu izdelave, modni obliki itd. Pred vojno je bil za pospeševanje trgovskega prometa v to svrhu dovoljen 50% popust, medtem ko se mora danes plačevati polno tarifo, ki je ca. 20—30% nad zlato pariteto. Izdatki za trgovska potovanja močno bremenijo naša podjetja in je vsled tega potrebno, da se jim vsaj za vzorčne zbirke, ki jih vozijo potniki s seboj, dovoli enaka olajšava, kakor so jo vživali v predvojni dobi. — V tem pogledu je Trgovska in obrtniška zbornica naslovila na generalno direkcijo državnih železnic posebno vlogo, v kateri predlaga 50% popust napram splošni tarifi.

Prekinjenje angleško-nemških trgovinskih pogajanj. — Glasom vesti iz francoskih listov so se pogajanja za sklenitev trgovinske pogodbe med Anglijo in Nemčijo prekinila. Anglija je odpoklicala svojega delegata, ki je že odpotoval v London. Vzrok razdora leži baje v tem, da niso hoteli Nemci pristati na koncesije, ki jih je zahteval angleški zastopnik, radi carine prostega uvoza angleškega blaga, za katerega je Nemčija zahtevala uprav prohibitive carine.

Velike zaloge lehnjaka (Tuffstein) bi rada prodala neka tvrdka v Avstriji. Njen natančnejši naslov je interesentom na razpolago v pisarni Trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani.

Trgovsko zastopstvo naših tvrdk poljubne stroke želi prevzeti neka trgovska agentura v Beogradu. Zanima se tudi za nakup odnosno za razpečevanje namiznih jabolk. Njen natančnejši naslov je interesentom na razpolago v pisarni Trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani.

Odprava konkurza. Konkurz o imovini javne trgovske družbe »Svetla« v Ljubljani se izreka glede na izvršeno razdelitev skladne imovine za končan.

Industrija.

Nova tovarna lakov. — Ministrstvo za trgovino in industrijo, odd. v Ljubljani, je odobrilo osnovanje delniške družbe z imenom »Ljudevit Marx, tovarna lakov, delniška družba v Domžalah«, katere namen je zgraditi in obratovati v Domžalah tvornico lakov, pokostov (firnežev) in kemijskih izdelkov vseh vrst.

Sindikati železne industrije na Poljskem. — Te dni se bo osnoval sindikat železne industrije v svrhu prodaje železnih produktov. Vse merodajne industrije so že prijavile pristop k sindikatu in pričakuje se, da se bodo pogajanja skoro končala.

Ameriški kredit češkoslovaški tekstilni industriji. Posebna zveza češkoslovaške tekstilne industrije je dobila kredit v iznosu 3 milijonov dolarjev od ameriškega finančnega sindikata, kateri je pod vodstvom Bank of Equitable Trust Co.

KUPUJMO IN PODPIRAJMO
izvrstno
Kolinsko cikorijo
domači izdelek.

Promet.

Pomanjkanje vagonov v Sloveniji. — Težkoče, ki so nastale pri delitvi vagonov interesentom iz Slovenije, trajajo še nadalje. Pri dnevni zahtevi do 250 vagonov dobiva Slovenija v celem komaj 60 vagonov; od teh je 30 kritih in 30 nekritih. Računati je pri tem, da dobijo večji del nekritih vagonov rudniki za natovarjanje premoga, katerega prevoz ima prednost pred drugim blagom, tako da so potrebe izvoznikov kmetijskih izdelkov, osobito izvoznikov lesa skoro popolnoma nekrite. Ponovne intervencije Trgovske in obrtniške zbornice tako pri ministrstvu saobračaja, pri centralni podeli kola v Zemun, kakor tudi pri direkciji v Ljubljani, so bile, kakor se nas informira, do sedaj brezuspešne. Skoro ves razpoložljivi vagonski park se uporablja pri kampanji sladkorne pese, kjer je prevoz s polja v tovarne nujen, da se izogne pokvari blaga, ki bi mogla imeti najtežje posledice za našo sladkorno industrijo. Kampanja bo trajala še teden dni, toda pričakovati je, da se bo intervencijam Trgovske in obrtniške zbornice vendar posrečilo dobiti že prej za Slovenijo primerno število vagonov, da se tako reši naše lesne izvoznike težkih izgub, ki jih morajo dnevno utrpeti zbog pomanjkanja vagonov. — Železniška uprava naj bi, ako je že morala dirigirati ves razpoložljiv park za prevoz sladkorne pese, o tem prej obvestila interesente, ker bi jih s tem obvarovala pred škodami, ki so jih zbog tega imeli in jih še imajo pri storniranju pogodb, plačilu penalij, ležarin itd.

Odpravljanje blaga z mednarodnimi tovarnimi listi. — Odpravljati blago z mednarodnimi tovarnimi listi na podstavu tarifnega priobčila v Službenih Novinah z dne 11. avgusta 1924 je dopuščeno samo, če je med prizadetimi železnicami dosežen poseben sporazum o otvoritvi direktnega prometa in če je ta sporazum predpisno objavljen. Tak sporazum se je dosegel do danes med našimi železnicami in železniškimi upravami v Italiji, Češkoslovaški, Avstriji in Madžarski. Odpravljati blago z direktnim mednarodnim tovarnim listom je torej dopuščeno samo za Italijo, Češkoslovaško, Avstrijo in Madžarsko.

Počasno reševanje reklamacijskih in odškodninskih zahtev. — Od mlinarskih interesentov dohajajo čim nujnejše pritožbe nad prepočasnim reševanjem reklamacijskih in odškodninskih zahtev. Na reklamacijske vloge kar več mesecev ne dobijo rešitve, ker železniške direkcije, ki so bile soudeležene na prevozu pošiljkatve, rešujejo te zadeve zelo počasno, včasih pa celo kljub vsem urgentam ni mogoče od njih dobiti zadovoljivega odgovora. — Posebno se pritožujejo mlinarska podjetja, da železniška uprava primanjkljaja, ki presega pri pošiljkatvah žita a la rinfuza 1%, sploh ne odškoduje, kar je po čl. 61. obratnega pravilnika to dolžna. Nadalje se lastniki mlinov pritožujejo nad sedanjo prakso dostavljanja vagonov. Železniška uprava zahteva ne glede na to, da se nahajajo pri posameznih postajah, odnosno na industrijskih tirih prazni razpoložljivi vagoni, ki bi jih jim lahko dala takoj na razpolago za nakladanje, da se mora naročiti vagon 24 ur pred uporabo. Podjetniki ne morejo videti, da se razpoložljivih vagonov v postaji ali na industrijskih tirih ne dopuša za nakladanje prej, dokler jim ni potekel predpisani 24 urni rok. Smatrajo, da je taka praksa iz stališča železnice, kakor tudi splošnih narodno-gospodarskih oziror kvarna in predlagajo, da bi se za take razpoložljive vagonne skrajšali naročilni roki, ako so že iz administrativnih razlogov potrebni, na 4—6 ur. — Trgovska in obrtniška zbornica v Ljubljani je te in podobne pritožbe sporočila direktriji državnih železnic v Ljub-

ljani in jo naprosila, da se reševanje reklamacijskih zadev, tudi kolikor pridejo v poštev ostale direkcije, pospeši.

Direktna železniška zveza Rim—Praga. S 1. oktobrom se uvedejo, kakor poroča »Agenzia di Roma«, direktni železniški vozovi med Rimom in Prago in obratno čez progno Linz — Ljubljana — Beljak — Benetke — Bolonja.

Nedostatek na ljubljanski pošti. — Za denarni promet je pri glavnem poštne uradu v Ljubljani strankam na razpolago nezadostno število okenc ter morajo interesentih pri vplačilih nakaznic in poštinih čekov včasih po celé ure čakati. Taka izguba časa je pri sedanji draginji obojja za trgovske obrate zelo kvarna. Zato je Trgovska in obrtniška zbornica s posebno vlogo naprosila direkcijo pošte, da uredi denarni promet pri glavnem poštne uradu tako, da se bo vršil brez nepotrebnega čakanja strank.

Zakasneni vročanje brzojavk. — V trgovskih krogih se čujejo pritožbe nad zakasnitvijo brzojavk, na primer iz Ljubljane v Postojno. Brzojavke v Postojno se baje ekspedirajo preko Zagreba in traja njih dostavitev včasih po tri ali celo štiri dni, medtem ko se navadno pismo že drugi dan dostavi. Trgovska in obrtniška zbornica v Ljubljani je vsled teh pritožb naprosila direkcijo pošte, da se brzojavke v bodoče direktno odpremljajo.

Davki in takse.

Davčno okrajno oblastvo v Murski Soboti razglašeno. V smislu čl. 158. finančnega zakona za leto 1922-1923, Ur. list št. 105-324, se s tem javno razglašajo, da bodo izkaz o izvršeni odmeri davka na poslovni promet po zakonu z dne 31. jan. 1922, Ur. list št. 20-46, za davčno leto 1923, izvzemši podjetja in obrate, ki plačujejo davek četrtletno na podlagi »knjige opravljenega prometa«, razgrnjen v pogled davčnim zavezancem v času od 1. oktobra do vštete 15. oktobra 1924 in sicer pri pristojnih občinskih uradih (občinskih gerentih), kjer se nahaja obrat, odnosno za občine Murska Sobotica in Dolnja Lendava pri pristojnih davčnih uradih. Davčni zavezanci imajo pravico pogledati le svoj davčni predpis, predpisne postavke drugih davkoplačevalcev pa le, če se izkažejo s pooblastilom, da so jih upravičeni v davčnih zadevah zastopati. Pritožbe proti odmeri davka se morejo vlagati za vsak sporni predpis posebej pri davčnem okrajnem glavarstvu v Murski Soboti od 16. oktobra do vštete 30. oktobra 1924, sicer postane predpis pravomočen, ne da bi se davčnim zavezancem izročili posebni plačilni nalogi. Pritožba mora biti kolekovana s kolekom po 20 Din, priloge pa po 2 Din. Kdor ni predložil prijave za odmero davka na poslovni promet na splošni poziv v določenem roku, nima pravice do pritožbe (člen 10. zakona). Davkoplačevalcem, ki so za leto 1923, odnosno že za leto 1924 plačali davek na poslovni promet na podlagi zadnjega predpisa, se bodo sedaj izvršena vplačila vračunala v to odmero in plačati jim bo treba le razliko. Na ta davek se ne plačuje nobenih državnih pribitkov ali samoupravnih doklad, tudi ne spada ta davek v vsoto za odmero invalidskega davka. Ako se ta davek ne plačuje v določenih četrtletnih obrokih, tečejo za zaostali davek zamudne obresti in sicer 8% na leto. Eksekucijsko postopanje se vrši na način kot pri drugih davkih. V ostalem se opozarja na opombe v odmernem izkazu.

Denarstvo.

Kredit za gradbo železnic. Finančni minister je po Narodni banki prejel 110 milijonov dinarjev v gotovini od Bleerove skupine kot kratkoročen kredit. V kratkem prejme še 10 milijonov dinarjev. Ta vsota je namenjena za izvršitev započelih železniških prog.

Italijanski krediti beograjskim graditeljem. — Udruženje graditeljev v Beogradu, ki se je ustanovilo pred enim letom in ki šteje 350 članov, se je potegovalo za posojilo 150 milijonov dinarjev z 12% obrestmi, ki naj bi ga dobilo iz Italije. Po vestih beograjskih listov je posojilo v načelu že sklenjeno in Italija izplača takoj po zaključitvi posojilne pogodbe 50 milijonov dinarjev v gotovini, medtem ko se ima nadaljnji obrok 50 milijonov dinarjev izplačati tekom enega leta, ostane pa v materialu po pariteti beograjskih cen. Krediti iz

tega posojila se bodo porazdelili med posamezne člane sorazmerno z obsegom njihovega poslovanja in potrebe.

Kredit za popravljane luk. — Na večrajšnji seji finančnega odbora je bil odobren kredit v iznosu 21 milijonov dinarjev iz investicijskega posojila za popravilo luk v Splitu, Bakru, Sušaku in drugje.

Carina.

Izprememba člena 61. carinskega zakona. — S členom 232. finančnega zakona za leto 1924/1925 se izpreminja 1. del člena 61. carinskega zakona v tem smislu, da se iz inozemstva uvoženo blago carini pri oni carinarnici, na katero je naslovljeno po tovrnem listu, ali pa pri najbližji, ako v naslovljenem kraju ni carinarnice, ali pa ni pooblaščenca za carinjenje takega blaga. Finančno ministarstvo je določilo, da se ima ta sprememba uporabljati v vsakem primeru, kadar se blago odpošlje iz inozemstva z enakovrednim prometnim sredstvom (samo po železnici ali samo po ladji) do mesta, označenega v tovrnem listu.

Trboveljski premog drva koks angleški premog šlezijske briketi
dobavljiva
„ILIRIJA“, Ljubljana
Kralja Petra trg 8. Tel. 220
Plačilo tudi na obroče.

Razno.

Jugoslovensko-italijanska konferenca v Benetkah. Dne 2. oktobra se začne v Benetkah jugoslovensko-italijanska konferenca, na kateri se bo razpravljalo o sledečih točkah: 1. Teritorialna vprašanja, ki še niso rešena, s posebnim ozrom na Reko. 2. Ugotovitev tečaja za dolgove v avstro-ogrskih kronah, bančna in hranilnična vprašanja, plačilo raznih hranilnih vlog. 3. Ugotovitev rednih in izrednih rekvizicij. 4. Posebna reška vprašanja. 5. Razdelitev arhivov, poročil, sodnih in policijskih oblastev, ki se nanašajo na občine, pripadajoče, oziroma prideljene Sušaku in Kastvu. 6. Vprašanje dvolastnikov. 7. Javna varnostna služba Jugoslavije na reškem ozemlju, tekoči procesi, pobiranje davkov in doklag do časa aneksije novih ozemelj, državni in občinski dolgovi Reke, opcijsko vprašanje in vprašanje narodnih manjšin na Reki.

Pravilnik razsodišča Ljubljanske borze za robo in vrednote. — Na Ljubljanski borzi obstoji v smislu borznih pravil, ki jih je odobrilo ministarstvo za trgovino in industrijo, stalno »Razsodišče Ljubljanske borze za blago in vrednote«. Pravilnik razsodišča je objavljen v Uradnem listu št. 89 z dne 25. septembra 1924.

Latentna gospodarska kriza na Reki. — V Rim je prišla deputacija Rečanov, med njimi vladni komisar Trgovske in obrtniške zbornice na Reki g. Čav-rocca in predsednik zveze trgovcev in industrijalcev g. D. Meichsner. Deputacija ima nalogo, da poseti vse merodajne ministre in da jih pouči o težki sutiaciji, v kateri se nahaja gospodarstvo Reke. Obrvnitvi se deputacija ustavi tudi v Milanu, kjer bo konferirala z zastopniki tamkajšnjih industrijskih in trgovskih krogov.

Kriza naše industrije in pospešitev izvoza. — V članku istega naslova, ki sme ga priobčiti v št. 112 od 20. septembra t. l., se nahajajo pismeni pogreški, koje po želji pisca popravljamo. Dotična mesta naj se pravilno glasijo tako: Tar. post. C 4 a: kalcijev karbid: od razreda C na izjemno tarifo I. — Tar. post. K 23: premog: od izjemne tarife I. na izjemno tarifo II.

Zakon o prisilni poravnavi. — Jugoslovanski pravniki so na svojem zborovanju v Zagrebu sprejeli glede vprašanja prisilne poravnave sledečo resolucijo: zakon o prisilnem postopanju izven konkurza je kot dopolnilo konkurznemu redu v načelu koristna odredba, koje namen je nuditi pravno pomoč dolžnikom, katere je zadel težka nesreča v poslovanju. Vrednost tega prisilnega postopanja je nesporna. Toda zakon o prisilni poravnavi, ugoden za časa vojne in razširjen pozneje na cel teritorij naše države, se je izkazal pozneje kot neupotrebljiv, ker je postal orodje v rokah brezvestnih slojev za zlorabe in tako škodoval kreditu tako državi kot na zunaj. Jugoslovanski pravniki v Zagrebu smatrajo za svojo dolžnost, da žigosajo nemoralo, katero je povzročila sprememba poravnalnega postopanja in se obračajo do pristojnih činiteljev s prošnjo za čimprejšno reformo tega zakona. S to reformo naj bi bili zavarovani poštene dolžniki in zaščiteni interesi upnikov in javnosti. Dokler se zakon ne izpremeni, so sodišča dolžna upoštevati na prvem mestu splošna načela konkurznega postopanja in kazenskega zakona, da tako preprečijo zlorabe.

Strokovno šolstvo.

Abiturijentski tečaj na trgovski akademiji v Ljubljani. Vpisovanje v ta tečaj se vrši dnevno od uradnih urah v pisarni trgovske akademije, Aškerčeva ulica 9-II. Začetek predavanj 3. oktobra ob 8. uri zjutraj. V izvenrednih slučajih se sprejemajo priglasitve še do 15. oktobra. — Ravnateljstvo.

Komercialni tečaji na trgovski akademiji v Ljubljani se otvorijo zopet s 1. oktobrom 1924. Poučevalo se bo: knjigovodstvo, trgovska korespondenca, trgovinstvo, narodna ekonomija, trgovsko, obrtno in menično pravo, angleščina in nemška stenografija in sicer v večernih urah od 18. do 20. Ukovina znaša od ure 5 Din. Tečaji trajajo 6 mesecev. — Vpisovanje se vrši dne 29. in 30. septembra od 18. do 18½. ure na dvorazredni trgovski šoli na Kongresnem trgu št. 2/I.

Tržna poročila.

Položaj na blagovnem trgu. Cene vina so neizpremenjene. V nekaterih krajih naše države se je stanje vinske letine zadnje dni popravilo. V primeri z l. 1922 in 1923 so v Sloveniji cene vina poskočile za 1—3 Din. Cene suhih sliv so nekoliko padle, ker so producenti prvotne cene zelo zvišali. Kalifornijske slive delajo na inozemskih tržiščih našim konkurenco, ker so ceneješe. Tujci se drže napram našim slivam vsled cen in skakanja dinarja rezervirano. — V Dalmaciji so malone že izčrpane stare zaloge olja, novo blago, ki prihaja na trg v majhnih količinah, koleba med 20 do 21 Din za kg. Za oktober in november je pričakovati, da padejo cene olja na 17 do 18 Din za 1 kg.

Vinski trg. Ako bo ostalo vreme lepo, se lahko upa na dobro letino. Cene se do sedaj niso spremenile. V Zagrebu se prodaja belo hrvatsko vino z 8—9% po 6 Din, z 10—11% po 7—8 Din. V Sloveniji so cene poskočile za 1—3 Din pri litru, mošt se plačuje po 7—7.50 Din. V Dalmaciji je grozdje lepo in popolnoma zrelo. Povprečna vsebina sladkorja je 19%. Grozdje se plačuje po 2.25 Din za kg. Cene v Dalmaciji so poskočile od 4 na 6 Din pri litru. V Hercegovini je letina jako dobra, poleg tega je še dosti starih zalog. V Vojvodini grozdje še ni povsem zrelo. V Banatu je cena grozdu od 3—6 Din za kg. V Avstriji je promet slabši. Pričakuje se, da bodo gostilničarji v oktobru potrebovali veliko več robe. — Na Ogrskem je kupčija slaba, cene padajo, ker se pričakuje dobre letine, istotako v Češkoslovaški. V Italiji bo letina srednja, kvantiteta za četrtino slabša od lanske. V Južni Franciji je letina zadovoljiva tako kvantitativno kot kvalitativno.

Kolonijalni trg. (Zagreb). V začetku preteklega tedna je bil promet na kolonijalnem trgu precej živahen, proti koncu tedna pa so ga nekoliko ovirala nesoglasja med sladkornimi tovarnami. V Osjeku se je prodajal kristalni sladkor po 13 Din za kg, toda le tamošnjim detajlistom. V drugih krajih je zahtevala osješka tovarna ravno tako kot bečkeška za kristalni sladkor 14 in za kockasti sladkor 16 Din za kg. V začetku tedna pa za 1 Din višje. Mnogo provincijalnih kupcev, ki so nakupili sladkor v začetku kampanje in so poročila časopisov napačno razumeli, je bilo v skrbeh, da bodo veliko izgubili. To je škodovalo tudi prometu drugih kolonijalnih predmetov. Zgodili so se slučajji, da so gospodinje s časopisom v roki zahtevale kilogram sladkorja za 13 Din. Boj sladkornih tovarn še vedno ni končan. Kar se pa tiče cen, te lahko padejo ali pa porastejo, če se tovarne zedinijo. Vsled tega pa mora vsak trgovec računati s tem, da pri današnji naročbi že jutri lahko zgubi. Kdor noče zgubiti in meni, da svojih odjemalcev ni primoran postreči s sladkorjem, naj tega blaga ne kupuje preveč. — Popolnoma

Ljubljanska borza.

Dne 26. septembra 1924.

Lesni trg. Trami, merkantilno tesani, 5 m dolž., 16/12 cm, fco meja, 3 vag., denar 418, blago 425, zaključki 418; trami, merkantil. tesani, 7 m dolž., 19/24, 1 vagon, den. 418, bl. 425, zaklj. 418; remeljni, 4—5 m, 8/10 cm., 1 vag., den. 804, bl. 812, zaklj. 804; letve, 3—4 m, 3/5 cm, 1 vag., den. 636, bl. 640, zaklj. 636; hrastovi plohi I, 3, 5, 6, 8, fco Ljubljana, denar 1500; drva, bukova, suha, 1 m dolž., fco nakladalna postaja, den. 26.50, oglje Ia, vilano, fco meja, denar 113.

Zitni trg. Pšenica, domača, fco Ljubljana, blago 370; pšenica bačka, fco bačka post., bl. 285; korusa, umetno setena, fco slov. postaja, bl. 287.50; oves, bački, fco bačka post., blago 270.

Ostalo blago. Suhe gobe, srednje, denar 60, fižol ribničan, fco Ljubljana, or.

den. 500; fižol ribničan, b/n, co Postojna, čistčen, bl. 650; fižol koks, orig., fco Ljubljana, den. 450; fižol koks, z roko izbran, fco Ljubljana, den. 550; fižol mandolon, z roko izbran, fco Ljubljana, den. 350; laneno seme, par. Ljubljana, denar 685; konoplja mandžurska, b/n, fco Ljubljana, bl. 880; brinje hrvatsko, fco Karlovac, bl. 250; repica, divja, fco slavonska post., bl. 255; Ia garant. banatska čista svinjska mast, magazin Ljubljana, za kg 35; Ia soljena, samo hrbtina slanina, mag. Ljubljana, za 1 kg bl. 36; Ia prekajena slanina, mag. Ljubljana, za kg bl. 34; krompir uzančni, fco naklad. post., dobava oktober, 10 vagonov, denar 130, blago 135, zaklj. 130.

Efekt. Celj. posojil. 210, Ljublj. kreditna banka 225—235—225, Merkantil. banka 123—130, Prva Hrvat. šted. 916, Strojne tovarne in liv. 148—156, Združ. papirnice 123, 4% kom. zad. deželne banke 90.

drugo sliko kaže kavin trg. Cene v Braziliji so dnevno v porastu. Vzrok temu ni le nepričakovani močni konzum v Združenih državah, temveč tudi slabša letina. Ako so statistike korektna in natančne, se je od začetka kampanje (junij) do danes prodalo že 1 1/2 milijona vreč, tako da bo preostalo do konca kampanje (maj) le še 1 1/2 milijona vreč. Najznejše tvrdke v Braziliji blaga ne ponujajo več za december, ker ne vedo, ako in po kaki ceni bodo mogle zaloge nadomestiti. Do reakcije ne bo prišlo vsled slabe letine in je konzum močnejši. Pri nas cene niso poskočile vsled baisse deviz. — Ameriška mast je v ceni nekoliko nazadovala. Porast dinarja je povzročil padec cene za 2 Din.

Trg v Sežani. Na zadnji tržni dan je bilo prignanih 1396 glav živine in sicer 546 glav goveje živine, 532 svinj in 318 konj. Goveja živina se je prodajala po 4.80 do 5 lir za kilogram žive teže. Šest tednov stari prašiči so bili po 120 do 160 lir. Konji so bili po 2000 do 4000 lir. Kupčija je bila živahna.

Goriški izvozni trg. Hruške po 0.60 do 1.60, grozdje po 0.90 do 1.40, jabolka po 0.50 do 1, krompir po 0.30 do 0.40, paradižniki po 0.25 do 0.30, breskve po 1.50 do 2.80 in fižol v stročju po 0.50 do 1.10 lir za kilogram.

Svinjski sejem na Dunaju. Na sejmju dne 23. t. m. je bilo 10.195 svinj, največ iz Rumunije 2770, iz Jugoslavije 950. Cene za kilogram žive teže: prima debele 26.500 do 27.500, srednje debele 25.500 do 27.000, stare debele 24.000 do 26.000, težke 25.000 do 27.000, lahke 24.000 do 26.000, angleške mesnate 18.000 do 26.000. Tendenca srednja.

Cene na sarajevskem trgu dne 21. septembra. (V dinarjih za 1 kg.) Paradižniki 2, zelje 2.50 do 3, orehi 6, krompir 2, čebula 4, slive 6 do 8, jabolka 5, fižol v stročju 4, grozdje 6 do 8, kostanj 6 do 8, sladkor, kocke 20 do 21, sipa 19, kava 52 do 72, riž 10 do 14, moka 5.80 do 7, šušniki 16, rezanci 12, kuzuza 4.50, pšenica 5, oves 3.50 do 4, fižol 8, koruzna

moka 4.25, proso 5, kruh beli 6.50, črni 5.50 Din.

Cene na trgu v Trstu dne 24. t. m. — (Oddaja na debelo, cene se razumejo za 100 kg.) Česen 360, rdeča pesa 30—40, glavato zelje 180, karfijol 120—160, čebula 50—65, fižol v stročju 70—100, fižol 40—90, fige 30—40, salata 60—200, limone 6.70—16.70, malancane 25—50, jabolka 50—100, orehi 150—200, paprika 60—160, krompir 40—50, hruške 40 do 100, breskve 140—400, grah 230 do 250, paradižniki 20—80, radič 40—280, špinača 60—120, grozdje 90—200, buče 50—120, repa 60—80 lir.

KOVINSKI TRG SREDI SEPTEMBRA.

Negotovost na evropskem kovinskem trgu se je javljala še kar naprej. Po londonski konferenci je bilo vse nekam bolj živahno, potem se je pa zopet poleglo, zlasti na Nemškem. Pravijo, da tudi po sprejetju Dawesovega načrta ne bo mogla Nemčija kar naenkrat s svojo produkcijo navzgor in da bo preteklo še dosti časa, preden se bo Evropa zares čisto konsolidirala.

V svetovni trgovini se cene niso bistveno spremenile. Pozna se spet belgijska konkurenca, ki dela z nižjimi cenami in se trudi za večja naročila. Železo v palicah so ponujali Belgijci za 6 funtov šterlingov in še cenejše, Francozi so bili nad to ceno. Zlasti huda konkurenca se je pojavila med Nemci in Belgijci v pločevini; ta konkurenca traja že par tednov. Surovo pločevino so ponujali za funtov 7/5, srednjo za 7/15, fino za 8. Domači belgijski trg je pa zelo miren in pravijo, da tudi naročila v tujini ne prinašajo posebnega dobička.

Cene na domačem angleškem trgu so šle malo nazaj, kupčije ni posebne. Pa tudi eksport je bil nezadovoljiv in so producenti v velikih skrbah. Položaj jeklene in železne industrije ni ugoden, prihodnost presojajo pesimistično. Strojno časopisje poroča tudi, kako so začele kolonije pomnoževati produkcijo železa in jekla in da se bodo sčasoma

osamosvojile. — Na Francoskem tudi ni dobro. Zaradi visokih cen koksa ne morejo producirati tone surovega železa pod 300 franki, pa vendar beremo, da so prodajali celo pod to ceno; to je mogoče le, če delajo z izgubo. Vse samo, da naročnikov ne izgubijo in da imajo delavci delo. 1. avgusta je delalo 133 plavžev; julijska produkcija je znašala 636.000 ton surovega železa in 565.000 ton jekla, junijska pa 639.000 in 555.000 ton. Tudi položaj luksemburških producentov je težaven; vsled velike konkurence prodajajo celo pod nabavno ceno, samo da je delavstvo zaposleno. Eksportne cene so take kakor belgijske. — Nemška železna industrija ima še zmeraj malo dela in tudi sicer so se razmere poslabšale. V zadnjem času je bilo malo boljše, potem je šlo pa spet nazaj; denarja manjka in le malokatero podjetje se more preskrbeti s potrebnim blagom. Za bližnjo bodočnost železni industriji ne prerokujejo nič dobrega; pomisliti moramo, da dela nemški producent z velikimi bremenii. V eksportni trgovini dela Belgija hudo konkurenco. Domače cene na Nemškem so bile sredi septembra te-le: železo v palicah 115 zlatih mark, valjana žica 140, surova pločevina 130, srednja 140, fina 160 do 180. — Na Češkoslovaškem je položaj nespremenjeno slab, kar se da razlagati s cenami na svetovnem trgu. Domačih naročil je malo. — Rusi so se pa menda zelo zdramili, produkcija železa se vidno množi. Aprila so producirali 61.000 ton, junija pa 106.000. Seveda je še vse to za tako ogromno državo dosti premalo. Strokovnjaki pa položaja ruske kovinske industrije ne presojajo tako ugodno kakor ga slika sovjetsko časopisje.

Dobava, prodaja.

Prodaja lesa. Šumsko-gospodarstveni urad ogulinske imovine v Ogulinu bo prodal dne 18. oktobra t. l. večjo količino raznega lesa na panju.

Dobave. Vršile se bodo naslednje ofertalne licitacije: Dne 11. oktobra t. l. pri ravnateljstvu državnih železnic v Sarajevu glede dobave 70 ton plinskega koksa. Dne 20. oktobra t. l. pri ravnateljstvu državnih železnic v Sarajevu glede dobave vzmeti za odbojnice; pri ravnateljstvu državnih železnic v Zagrebu glede dobave 5560 m³ drv; pri upravi državnih monopolov v Beogradu glede dobave cigaretnega papirja.

Dobava ur za merjenje porabe vode. — Ravnateljstvo državnih železnic v Subotici sprejema do dne 29. septembra t. l. ponudbe glede dobave 2 kompletnih električnih kontrolnikov za merjenje porabe vode.

* * *

Predmetni oglasi z natančnejšimi podatki so v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani interesentom na vpogled.

Veletrgovina
A. ŠARABON
v Ljubljani
priporoča
špecerijsko blago
raznovrstno žganje moko
in deželne pridelke
raznovrstno rudniško vodo
Lastna pražarna za kavo in mlin da dišave s električnim obratom.
Ceniki na razpolago.

Popolnoma varno naložite denar v Ljubljansko posojilnico
r. z. z. o. z., ki posluje v novopreurejenih prostorih v Ljubljani, Mestni trg št. 6.
Hranilne vloge in vloge na tekoči račun obrestuje najugodnejše ter jih izplačuje takoj brez odpovedi. Večje vloge z odpovednim rokom obrestuje po dogovoru. — Posojila daje le proti popolni varnosti proti vknjižbi na hiše in posestva ter proti poroštvu. Daje tudi TRGOVSKE KREDITE ter sprejema v inkaso fakture in cesije terjatev.

„Žitarica“
veletrgovina z moko in deželnimi pridelki
Maribor, Aleksandrova c. 32.
Nakup in izvoz vseh deželnih pridelkov, posebno fižola, sadja, krompirja i. t. d.

Ivan Jax & sin, Ljubljana
Gospodarska 2.
Priporoča svojo bogato zalogo: Pisalnih strojev „ADLER“ in „URANIA“.
Sivalnih strojev za rodbine in obrte.
Voznih koles: Dürkopp, Styria, Orožno kolo (Waffenrad).
Ceniki zastoj in franko!

JUHAN

se dobi v vseh špecerijskih prodajalnah.
Pisarna: Ljubljana, Gradišče 13.

Priporočamo:
Jos. Petelinc
LJUBLJANA, Sv. Petra nasip 7.
Najboljši živalni stroji v vseh opremah Gritzer, Adler za redbinsko in obrtno rabo, istotam igle, olje ter vse posamezne dele za vse sisteme.
En gros!

NA VELIKO!
Priporočamo: galanterijo, negavice, potrebščine za čevljarje, sedlarje, rinčice, pedloge (belgier), potrebščine za krojače in šivilje, gumbe, sukanec, vesenino, svilo, tehtnice decimalne in balančne najceneje pri
JOSIP PETELINC
Ljubljana, Sv. Petra nasip 7.

Volna in trikotaža, galanterija engros
Gaspari & Faninger - Maribor

Gradbeno podjetje
Ing. Dukić in drug
= Ljubljana =
Bohoričeva ulica 24
Razširjajte „TRGOVSKI LIST“!

TISKARNA „MERKUR“
Trg.-ind. d. d.
LJUBLJANA
Simon Oregoričeva ulica št. 15
Tiska časopise, posetnice, knjige, brošure, letake, cenike, pravila, lepake, vse trgovske in uradne tiskovine itd. v eni in v več barvah
Lastna knjigovoznica
Telefon št. 552
Račna pri pošt. šek. savadu št. 15.108

TRGOVSKA BANKA D. D., LJUBLJANA
PODRUŽNICE: Dunajska c. 4 (v lastni stavbi). **EKSPozITURE**
Maribor, Novo mesto, Rakek, Slovenjgradec, Slovenska Bistrica
KAPITAL in REZERVE Din 18.500.000—
Izvršuje vse bančne poste najtočneje in najkulantneje.
Konjice, Meža-Dravograd
Brnojevi: Trgovska
Telefoni: 159, 146, 458

Kreditni zavod za trgovino in industrijo

Ljubljana, Prešernova ulica šte. 50 (v lastnem poslopiju)

Brzjavke: Kredit Ljubljana

Telefon šte. 40, 457, 548

Obrestovanja vlog, nakup in prodaja vsakovrstnih vrednostnih papirjev, deviz in valut, borzna naročila, predujmi in krediti vsake vrste, eskompt in inkaso menic ter nakazila v tu- in inozemstvo, safe-depositi itd. itd.

MANUFAKTURA IN
TEKSTILNO BLAGO
NA DEBELO IN DROBNO

K. WORSCHÉ

MARIBOR
GOSPOSKA ULICA ŠTEV. 10

A. VICEL

Maribor, Glavni trg 5
Irgovina s hišnimi potrebščinami
emajlirano, pločevinasto in ulič
posodo, porcelanasto, kamei-
nasto in stekleno robo.

Na debelo | Na drobno |

AVTO

bencin, pnevmatika olje, masl, vse
popravila in vožnja. Le prvovrstno
blago in delo po solidnih cenah nudi
Jugo-Avto, d. z o. z. v Ljubljani.

Veletrgovina
kolonijalne
in
špecerijske
robe

Ivan Jelačin
Ljubljana

Zaloga
sveže pražene
kave, mletih dišav
in rudninske vode
Točna in solidna postrežba
Zahtevajte cenik!

TVRDKA

A. VOLK
LJUBLJANA

Veletrgovina žita in
mlevskih izdelkov

priporoča iz svoje zaloge
vse vrste pšenične
moke najboljših

banaskih
mlinov,

otrobe, koruzne
in ajdove izdelke, kašo,
ječmenj, nadalje pšenico,
koruzo, oves, fižol
in druge
poljske pridelke.

Telefon šte. 449.

Brzjavki: VOLK.

ZAHTEVAJTE PONUDBE!

IV. PERDAN
Ljubljana

Veletrgovina
kolonijalnega in
špecerijskega blaga.

Glavni založnik Ciril in
Metodovih vžigalic, nudi
po najnižji dnevni ceni
kavo, riž, testenine,
najfinejše namizno
olje, čaj, žganje ter
vse drugo špecerij-
sko blago.

Postrežba točna in solidna.

MERAKL

barve, mastila, lake, klej, emajl,
kit in zajamčeno čisti firnež
najboljše vrste nudi

MEDIĆ - ZANKL DRUŽBA
ZOM. ZAV.

Ljubljana
centrala

Maribor
podružnica

Novi Sad
skladišče

Tvornice: Ljubljana - Medvode

F. S. Lukas - Celje

:: Distillerie et Fabrique de Liqueurs ::

Zaloga klavirjev

in pianinov najboljših tovarn Bösendorfer, Ehrbar, Czapska,
Hözl, Schweighofer, Stingl i. l. d. — Tudi na obroke.

Jerica Hubad roj. Dolenc
LJUBLJANA, Hilšerjeva ulica šte. 5.

Prometni zavod za premog d. d. v Ljubljani

prodaja

PREMOG

iz slovenskih premogovnikov

vseh kakovosti, v celih vagonih po originalnih cenah premo-
govnikov za domačo uporabo, kakor tudi za industrijska
podjelja in razpečava na debelo

inozemski premog in koks

vsake vrste in vsakega izvora ter priporoča posebno prvo-
vrstni češkoslovaški in angleški koks za livarne in domačo
uporabo, kovaški premog, črni premog in briquete.

Naslov:

Prometni zavod za premog d. d. v Ljubljani

Miklošičeva cesta št. 15, II. nadstr.

Priporoča se
veletrgovina špecerijskega in
kolonijalnega blaga, raznovrst-
nega žganja in spirita

Gregorc & Verlič

Ljubljana

Zahtevajte cenike!

Brzjavke: Grelič.

Telefon šte. 246.

WINOCET

tovarna

vinskega kisa, d. z o. z., Ljubljana, nudi

: najfinejši in najokusnejši :
namizni kis iz pristnega vina.

ZAHTEVAJTE PONUDBO!

Tehnično in higijenično najmoder-
neje urejena kisarna v Jugoslaviji.

Pisarna: Ljubljana, Dunajska cesta št. 1a, II. nadstropje.

Franc Szantner
Ljubljana

Trgovina čevljev ter
špecijalna tvrdka za
ortopedično in anatomi-
čno obuvanje. Spreje-
ma vsa naročila za
čevlje po meri in po-
pravlja

Oglašajte v „TRGOVSKEM LISTU“

Prva žebliarska in železoobrtna zadruga v Kropi in Kamni gorici

Pisma: Žebliarska zadruga, Kropa (Slovenija).

Brzjavke: Zadruga Kropa.

Telefon interurban: Podnari 2.

Žebli za normalne in ozkolirne
železnice
Žebli za ladje, črni ali pocinkani
Žebli za zgradbe, les itd.
Žebli za čevlje
Spojke za odre in prage

Spojke za ladje in splave
Železne brane
Zobje za brane
Kljuke za podobe, zid, cevi,
žlebove itd.
Vijaki z maticami

Podložne pločice
Malice
Zakovice za tenderje, kofle,
mostove, sode, pločevino,
kolesa itd.
Vijačni čepi — Verige

Vsi v našo stroko spadajoči železni izdelki po vzorcih in risbah najceneje.
Ilustrovani ceniki na razpolago.